

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 -2554) มีเป้าประสงค์ให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย คนในสังคมมีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ มีเจตคติที่เอื้อต่อการส่งเสริมบทบาทของหญิงชายในการร่วมพัฒนาประเทศ ทั้งหญิงและชายได้รับความเป็นธรรม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สตรีได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพลังในตน และมีส่วนร่วมทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร และการปกครองอย่างเต็มที่ และเต็มศักยภาพ

องค์การสหประชาชาติได้เห็นความสำคัญ โดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ได้มีมติที่ 32/142 ในการเชิญชวน ให้ทุกประเทศทั่วโลก กำหนดให้วันหนึ่งวันใดเป็นวันฉลองแห่งชาติ ว่าด้วยสิทธิสตรีและสันติภาพสากล ซึ่งหลายประเทศส่วนใหญ่ได้กำหนดให้ในวันที่ 8 มีนาคม เป็นวันสตรีสากล (International Women's Day) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรักษาสันติภาพของโลก การพัฒนาสตรีได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สตรีจึงได้รับการพัฒนาทั้งคุณภาพชีวิต และศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ มีการจัดตั้งองค์การสตรีเป็นแกนในการพัฒนาชนบท จะเห็นว่าปัจจุบันสตรีมีบทบาททางการบริหารในองค์กรในประเทศต่างๆ มากขึ้น และแนวโน้มในอนาคตจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในองค์กรต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้สตรีเข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหารได้เท่าเทียมกับบุรุษ (เดชา อินทปัทน, 2539) ในปี 2549-2550 จะมีสตรีเข้ารับราชการมาก แต่ข้าราชการระดับ 9-11 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยผู้บริหารระดับ 11 มีเพศหญิงเพียงร้อยละ 12.12 ขณะที่ครูเพศหญิงสมัครสอบตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเพียงร้อยละ 1.09 ส่วนเพศชายสมัครร้อยละ 7.45 ของจำนวนผู้บริหารทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน) แต่ผู้บริหารหญิงกลับได้รับรางวัลดีเด่นมากกว่าผู้บริหารชาย เนื่องจากผู้บริหารหญิงส่วนใหญ่มีความสุขเยือกเย็น มีสติในการควบคุมอารมณ์ต่างๆ ยินดีรับฟังเหตุผลของบุคลากรในโรงเรียน เป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายจากต้นสังกัดได้เป็นอย่างดีทำให้งานประสบผลสำเร็จ (วลัยพร ศิริภิรมย์, 2550 : 24) สอดคล้องกับ Gross และ Trask (1987, อ้างถึงใน ชีวิต ศรีวิสรรค์, 2531) พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่บริหารโดย

ผู้หญิงสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผู้บริหารเป็นชาย และเช่นเดียวกัน สำหรับนักเรียนที่มีการบริหารโดยผู้บริหารหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสตรีมีบทบาททางการบริหารการศึกษาด้วย

เพราะฉะนั้นความสำเร็จของงานย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญก็คือ “ผู้บริหาร” หรือ “ผู้นำ” ที่จะบริหารงานและดำเนินการต่างๆ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและต้องมีความเข้าใจถึงเรื่องการบริหาร (Administration) เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการและการปฏิบัติงาน (กวี วงศ์พุม, 2542: 14) ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการครองใจคน การใช้คน การระดมพลังความร่วมมือให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนการรู้จักประยุกต์วิธีการทำงานให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ เพราะฉะนั้นบุคคลที่เป็นผู้บริหารในองค์กรจึงมีความสำคัญยิ่ง(จิตติมา ยอดพริ้ง, 2552 : 93)

ดังนั้นงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึงความมีบทบาทและความรับผิดชอบในทุกๆ ด้าน เพราะผู้บริหารมีความสำคัญและมีหน้าที่หลักในการเป็นผู้ตัดสินใจในงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ผู้บริหารจะต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ในทุกเรื่อง ต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้มีอำนาจในการจัดการ ร่วมเป็นผู้รับผิดชอบ และเป็นนักนวัตกรรม โดยเฉพาะในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งมีผลกระทบมายังผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน ต้องทำหน้าที่จัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระที่ต้องกระทำเพื่อความก้าวหน้าของโรงเรียน และต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารต้องปรับตัวและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อเป็นผลในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2544: 170-171)

บทบาทผู้นำเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จ บทบาทผู้นำที่เราคิดว่าดีถูกต้องเหมาะสมน่าจะประสบความสำเร็จ แท้จริงแล้วยังอาจมีเงื่อนไขอีกมากมายที่ทำให้ที่สุดกลายเป็นความล้มเหลวที่แก้ไขไม่ทันการณ์ ณ เวลานี้การศึกษาไทยกำลังเปลี่ยนไป ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องค้นหามุมบทบาทของตนเอง เพื่อปรับเปลี่ยนแก้ไข เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนบังเกิดผลดีแก่ผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ได้ผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการสร้างการเรียนรู้ให้กับบุคคลให้ได้มีมาตรฐาน และมีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาระบบการศึกษาและพัฒนาประเทศให้ได้มากที่สุด

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิงในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ได้พัฒนาปรับปรุงบทบาทผู้นำของตนเองและวางตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิงตาม ศาสนา และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาการแสดงตามบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารหญิง นับถือศาสนาต่างกัน มีบทบาทผู้นำของผู้บริหารต่างกัน
2. ผู้บริหารหญิง ที่ปฏิบัติงานตามขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีบทบาทผู้นำของผู้บริหารต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

ด้านความรู้ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1
2. ทำให้ทราบการแสดงตามบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

ด้านการนำไปใช้

- 2.1 ผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาปรับปรุงบทบาทหน้าที่ผู้นำของตนเองให้ดีขึ้น
- 2.2 ผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลสำหรับสถาบันพัฒนาผู้บริหารต่างๆในการทำหน้าที่พัฒนาบทบาทผู้นำและอบรมผู้บริหาร
- 2.3 ผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่สรรหาบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ในการพิจารณาคัดเลือกผู้บริหาร
- 2.4 ผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจจะเข้าสู่สายงานการบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของตนเองในด้านบทบาทผู้นำ
- 2.5 ผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาบทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ตามทฤษฎีของ Yukl ที่ว่าด้วยเรื่องบทบาทผู้นำของผู้บริหารใน 4 ด้าน

- 1.1 บทบาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์ (Building relationship)
- 1.2 บทบาทในด้านการให้และเสาะหาข้อมูล (Giving-seeking information)
- 1.3 บทบาทในด้านการตัดสินใจ (Making decision)
- 1.4 บทบาทในด้านการใช้อิทธิพล (Influencing people)

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแต่ละวิธีวิจัยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 ประชากร

ผู้บริหารหญิงที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี

จำนวน 33 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี

เขต 1 จำนวน 28 คน

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นผู้บริหารหญิง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

3. ขอบเขตของตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะของผู้บริหารหญิง จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 ศาสนา จำแนกเป็น

- 1) ศาสนาอิสลาม
- 2) ศาสนาพุทธ

3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกตามกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 จำแนกเป็น

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกินจำนวน 120 คน)
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 คน – 300 คน)
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทผู้นำของผู้บริหารหญิงตาม ทฤษฎีของ Yukl ที่ว่าด้วยเรื่องบทบาทผู้นำของผู้บริหารใน 4 ด้าน

3.2.1 บทบาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์ (Building relationship)

3.2.2 บทบาทในด้านการให้และเสาะหาข้อมูล (Giving-seeking information)

3.2.3 บทบาทในด้านการตัดสินใจ (Making decision)

3.2.4 บทบาทในด้านการใช้อิทธิพล (Influencing people)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารตามหน้าที่ที่ปฏิบัติและความรับผิดชอบงานในกิจกรรมของโรงเรียน ในขอบเขตที่ครอบคลุมบทบาททั้ง 4 ด้าน ต่อไปนี้

1.1 บทบาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์ (Building relationship) หมายถึง บทบาทหน้าที่ที่ครอบคลุมในเรื่องการสร้างเครือข่าย การให้การสนับสนุน การจัดการความขัดแย้ง และการสร้างทีมงาน

1.1.1 บทบาทการสร้างเครือข่าย (Networking) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนเข้าสังคมเพื่อจะได้พบปะกับบุคคลต่างๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลของทางโรงเรียน และรักษามิตรภาพนั้น ไว้อย่างต่อเนื่อง โดยการไปเยี่ยมเยียนพบปะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา บุคคลในชุมชน การพูดคุยให้ความร่วมมือกับชุมชน สังคม ให้ความสนใจเข้าร่วมการประชุมในทุกโอกาสและร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางสังคมที่สำคัญ

1.1.2 บทบาทการให้การสนับสนุน (Supporting) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจ และความเป็นเพื่อนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานมีความยินดีและเต็มใจในการรับฟังการปรึกษาหารือ และรับฟังปัญหาต่างๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา รับทราบความสนใจของผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ประสบความสำเร็จ และก้าวหน้าในอาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.1.3 บทบาทการจัดการความขัดแย้งและการสร้างทีมงาน (Managing conflict and team building) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้หาหนทางแก้ไขความขัดแย้ง และอำนวยความสะดวกในการหาหนทางในการแก้ไขความขัดแย้งภายในโรงเรียน และผลักดันให้มีการสร้างทีมงาน ส่งเสริมและสร้างความสามัคคี สร้างความรู้สึกของเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1.2 บทบาทในด้านการให้และเสาะหาข้อมูล (Giving-seeking information) หมายถึง บทบาทหน้าที่ที่ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องบทบาทการติดตาม บทบาทการให้ข้อมูล บทบาทในการสร้างความชัดเจน

1.2.1 บทบาทการติดตาม (Monitoring) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามดูแลการดำเนินการของผู้ใต้บังคับบัญชา และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน ติดตามดูแลความก้าวหน้าและคุณภาพของการปฏิบัติงาน ความสำเร็จหรือล้มเหลวในแต่ละโครงการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา สืบหาความต้องการและ

ค่านิยมของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาจากทางโรงเรียน ติดตามและวิเคราะห์ปัจจัยของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

1.2.2 บทบาทการให้ข้อมูล (Informing) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการให้ข้อมูลที่ทันสมัยและผลการตัดสินใจของตนเอง ที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา จัดหาเอกสารทางวิชาการที่จำเป็นและทันต่อเหตุการณ์ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิควิธีในการปฏิบัติงาน และวิธีการที่จะเพิ่มพูนภาพพจน์และชื่อเสียงที่ดีให้กับโรงเรียน

1.2.3 บทบาทในการสร้างความชัดเจน (Clarifying) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างความชัดเจนในภาระหน้าที่และวัตถุประสงค์ของงานต่อผู้ปฏิบัติงาน โดยการมอบหมายงานให้คำชี้แนะแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน เน้นวิธีการทำงานและความรับผิดชอบต่องานนั้น ๆ เน้นวัตถุประสงค์ของงาน กำหนดเวลาในการทำงานและความคาดหวังต่อผลงาน ให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบอย่างชัดเจน

1.3 บทบาทในด้านการตัดสินใจ (Making decision) หมายถึงบทบาทหน้าที่ที่ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่อง บทบาทในการวางแผนและจัดองค์การ บทบาทในการแก้ปัญหาบทบาทในการให้คำปรึกษาและมอบหมายงาน

1.3.1 บทบาทในการวางแผนและจัดองค์การ (Planning and organizing) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนระยะยาวและกลยุทธ์ในการปรับตัวของโรงเรียนต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก แนะนำ เสนอกิจกรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ จัดแบ่งทรัพยากรตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมหรือโครงการได้อย่างเหมาะสม มีการตัดสินใจวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพผลผลิตและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ

1.3.2 บทบาทในการแก้ปัญหา (Problem solving) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์หรือผลของปัญหาที่มีต่องาน มีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เพื่อหาสาเหตุและทางเลือกในการแก้ไขปัญหา มีวิธีการจัดการแก้ปัญหาและวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และลงตัว

1.3.3 บทบาทในการปรึกษาและมอบหมายงาน (Consulting and delegating) หมายถึง ผู้บริหารจะต้องไต่ถามความรู้สึของผู้ปฏิบัติงานก่อนจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในระบบการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา กระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาเสนอแนะและหาวิธีการปรับปรุง เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานที่สำคัญและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตัวของเขาเอง

1.4 บทบาทในด้านการใช้อิทธิพล (Influencing people) หมายถึงบทบาทหน้าที่ที่ครอบคลุมเนื้อหา ในเรื่องบทบาทในการสร้างแรงจูงใจ บทบาทในการประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัล

1.4.1 บทบาทในการสร้างแรงจูงใจ (Motivating) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน มีการใช้เทคนิคในการมีอิทธิพลต่อความรู้สึของผู้ใต้บังคับบัญชา มีค่านิยมอันทำให้คนปฏิบัติงาน ตั้งใจและทุ่มเทความสามารถในการทำงาน และยอมรับในวัตถุประสงค์ของงาน มีวิธีการชักจูงให้บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้การสนับสนุนร่วมมือช่วยเหลือ และทรัพยากรที่จำเป็นให้กับโรงเรียน รวมทั้งมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

1.4.2 บทบาทในการประกาศเกียรติคุณและให้รางวัล (Recognizing and Rewarding) หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนได้ยกย่อง ประกาศเกียรติคุณให้บุคคล ชุมชน ได้ทราบ โดยทั่วกันและมอบรางวัลสำหรับผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยมของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความสำเร็จตามเป้าหมายและได้ยกย่องประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ที่ทำผลประโยชน์พิเศษแก่โรงเรียน แสดงการยอมรับและทราบซึ่งในความสำเร็จของการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยินดีและเต็มใจ

2. ผู้บริหารหญิง หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ที่เป็นเพศหญิง